แบบการนำเสนอสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย(ครูผู้สอน)ประจำปี ๒๕๖๔

ชื่อผลงาน “การจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach)
ที่มีต่อความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

นางสาวตวงพร อินทร์จักร์
ตำแหน่ง ครู

โรงเรียนบ้านนาคำน้อย๒
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

แบบการนำเสนอสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)
ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย (ครูผู้สอน)
ประจำปี ๒๕๖๔

---

๑) ชื่อผลงาน “การจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) ที่มีต่อความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

๒) ชื่อผู้นำเสนอผลงาน : นางสาวตวงพร อินทร์จักร์

ตำแหน่ง ครู ค.ศ ๑ **โรงเรียน**บ้านนาคำน้อย๒

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร **ตำบล**คำป่าหลาย **อำเภอ**เมือง

จังหวัดมุกดาหาร **รหัสไปรษณีย์** ๔๙๐๐๐ **โทรศัพท์** ๐๘๐-๔๔๒-๕๔๕๘

E-mail : Tuangporn๗๖@gmail.com

๓) ความสำคัญของผลงาน นวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติที่นำเสนอ

การจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยภายใต้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ ๒๕๖๐ กล่าวถึง มุ่งเน้นให้เด็กมีพัฒนาตามวัยเต็มตามศักยภาพ เกิดความรู้ ทักษะ รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการจัดประสบการณ์ แนวทางการจัดประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมประจำวัน เนื่องจากธรรมชาติเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องการค้นพบ ต้องการเรียนรู้สิ่งที่แปลกใหม่อยู่เสมอ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนาได้สูงสุดในช่วงปฐมวัย ในปัจจุบันเด็กปฐมวัยควรได้รับโอกาสที่จะเรียนรู้และได้รับการส่งเสริมความสามารถด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น เพราะเป็นลักษณะการคิดที่แปลกใหม่หลายทิศทาง เป็นปัจจัยสำคัญที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถมองเห็นแนวทางการแก้ปัญหาได้ในแนวกว้าง สามารถเชื่อมโยงและขยายความคิดที่มีอยู่ให้สมบูรณ์มากขึ้น การเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตัดสินใจด้วยตนเอง ภายใต้การดูแลของคุณครูที่จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็ก ให้กำลังใจ ให้โอกาสและเวลาอย่างเพียงพอเหมาะสม มีความสำคัญต่อการส่งเสริมตัวเด็กให้มีความคิดที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

แต่ในปัจจุบันพบว่า เด็กส่วนใหญ่มีปัญหาในการลงมือทำกิจกรรมศิลปะ ผลงานของเด็กจะอยู่ในรูปแบบซ้ำแบบเดิม และเป็นผลงานที่เกิดจากคัดลอกหรือการเลียนแบบเป็นส่วนใหญ่ ผลงานที่สร้างขึ้นเป็นผลงานที่ไม่แปลกแตกต่างกัน ไม่มีองค์ประกอบรายละเอียดเพิ่มเติมมากนัก เช่น การวาดภาพ ระบายสี การปั้นดินน้ำมันเป็นผลงานที่ไม่แตกต่างและอยู่ในลักษณะเดิมซ้ำกันทุกวัน และพบว่าบางกิจกรรมในห้องเรียนมิได้มุ่งเน้นการจัดกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดหรือสำรวจค้นคว้าเกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กสนใจ และการจัดกิจกรรมในแต่ละวันมิได้ส่งเสริมการกระตุ้นให้เด็กทางการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในสิ่งที่แปลกใหม่เท่าที่ควร เด็กไม่มีอิสระทางความคิดและถูกจำกัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ส่งผลให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าคิด ไม่กล้าลงมือกระทำด้วยตนเองและแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม ขาดทักษะในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น จึงจำเป็นเร่งด่วนในการสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กมีทักษะดังกล่าว

ดังนั้น ครูจึงได้ค้นหาวิธีการจัดประสบการณ์ ที่ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จึงได้ศึกษาการจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) ของท่านดร.วรนาท รักสกุลไทย ถึงวิธีการสอนรูปแบบหนึ่งที่ให้โอกาสเด็กเรียนรู้ โดยการสืบค้นหาข้อมูลอย่างลุ่มลึกในหัวเรื่องเฉพาะที่เด็กสนใจ เป็นการเรียนที่มุ่งเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมและกระตุ้นให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตัวเองผ่านกระบวนการเรียนรู้ทั้ง ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะเริ่มต้นโครงการ ระยะพัฒนาโครงการ ระยะสรุปโครงการ และกิจกรรมการสอนแบบโครงการ ๕ วิธี ได้แก่ วิธีการอภิปราย วิธีศึกษานอกสถานที่ การนำเสนอประสบการณ์เดิม วิธีสืบค้น วิธีการจัดแสดง พร้อมเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ในสิ่งที่เด็กสนใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวและตอบสนองตามความต้องการที่หลากหลายของเด็ก โดยเป็นกิจกรรมเชิงปฏิบัติที่เน้นให้เด็กลงมือทำได้ด้วยตัวเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยเด็กจะเป็นผู้มีบทบาทในการเลือกเรื่องที่จะเรียน หรือเลือกวิธีการที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลและความรู้ต่างๆ ตามเรื่องที่เด็กสนใจ ผ่านประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย ตลอดจนการใช้ความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะที่สรุปออกมาเป็นผลงานและมีครูเป็นผู้ยอมรับความคิดเห็นของเด็ก โดยครูไม่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ แต่จะเป็นผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือจัดสภาพแวดล้อมและเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เมื่อเด็กต้องการที่จะเลือกให้เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องที่เป็นความสนใจ และท้าทายความสามารถของเด็กเพื่อให้เด็กจะสามารถแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของตนเองได้อย่างเต็มที่ และมีความรู้สึกเป็นอิสระไม่ถูกควบคุมจากระเบียบวินัยที่เคร่งครัดมากเกินไป รวมทั้งมีการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยแต่ละคนได้รู้จักปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา ย่อมเป็นห้องเรียนที่สนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

๔) จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน

๑. เพื่อจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

๒. เพื่อพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จากองค์ความรู้เดิมที่มีอยู่ ไปต่อยอดกับองค์ความรู้ใหม่และนำไปปรับใช้ได้

เป้าหมายของการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ

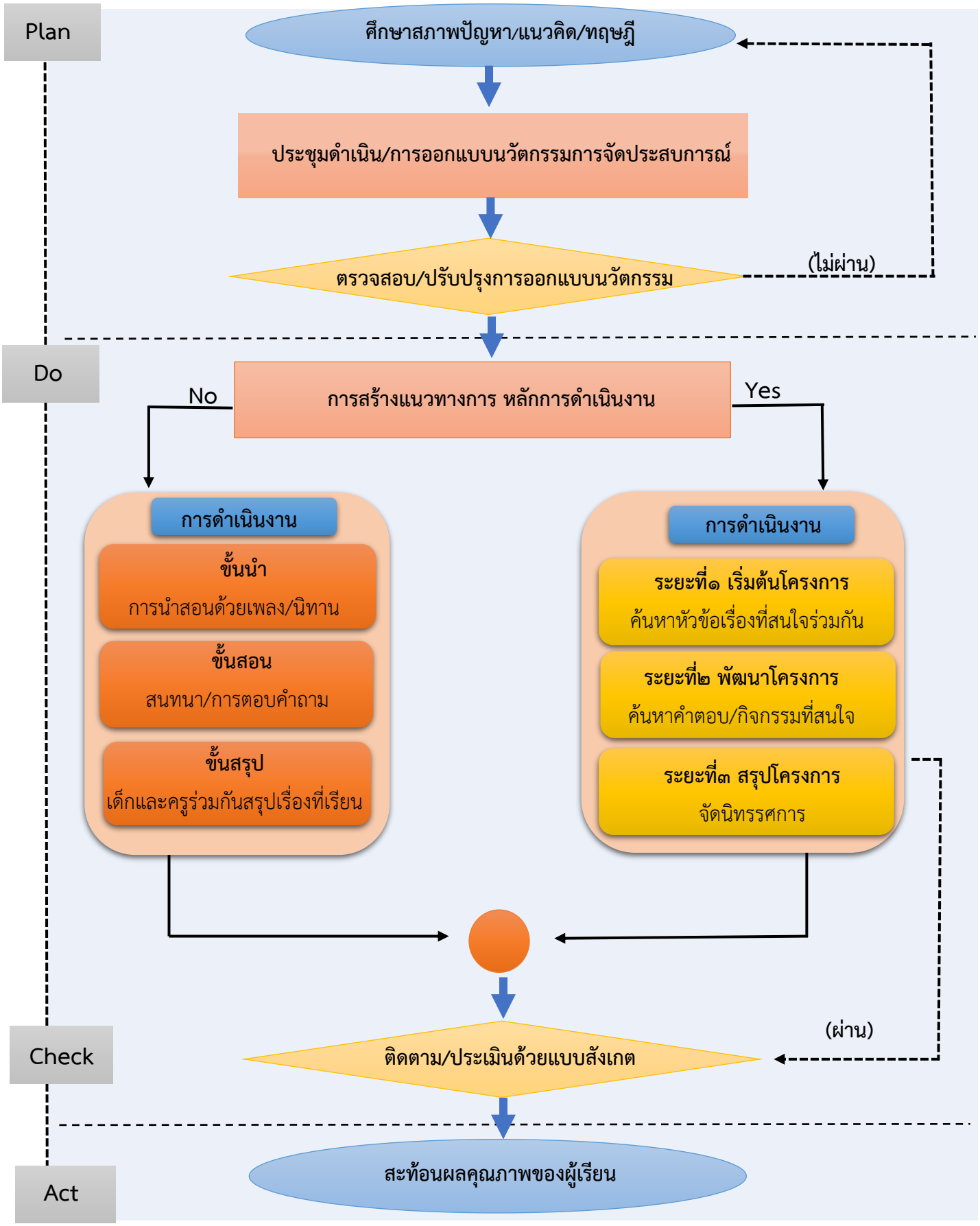
- นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่๒ และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่๓ โรงเรียนบ้านนาคำน้อย๒ จำนวน ๒๒ คน ที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) มีพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ร้อยละ ๘๐

เชิงคุณภาพ

- นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่๒ และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่๓ โรงเรียนบ้านนาคำน้อย๒ มีการริเริ่มสร้างสรรค์ผลงาน โดยนำองค์ความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วไปต่อยอดกับองค์ความรู้ใหม่และนำไปปรับใช้ได้

๕) ขั้นตอนการดำเนินงาน กระบวนการผลิตผลงาน รูปแบบวิธีการในการพัฒนาสถานศึกษา

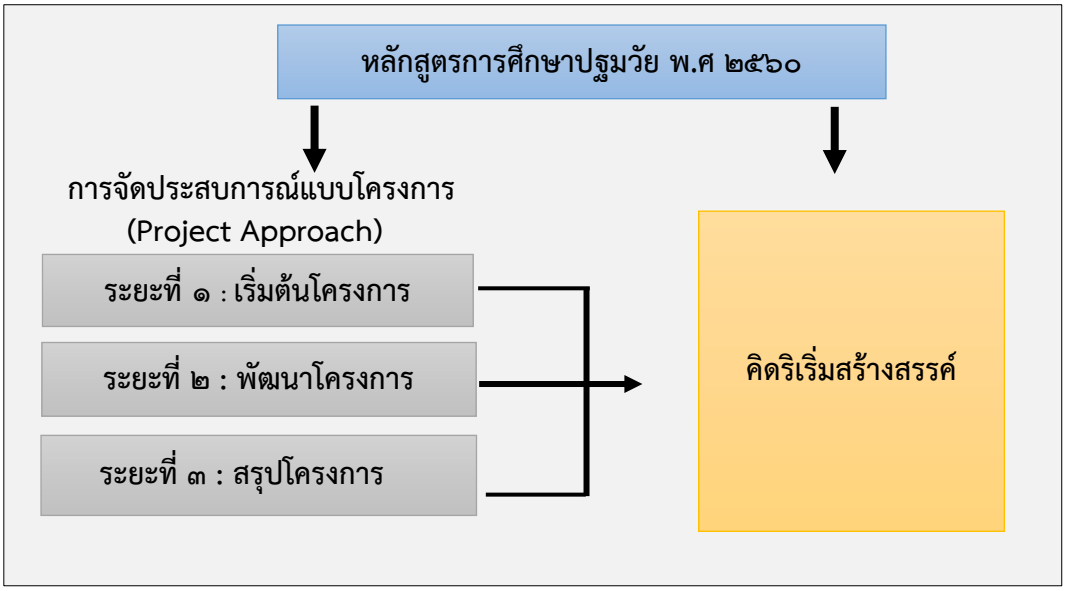
ขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรม Flow Chart

แผนภูมิ การดำเนินงานการจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) ที่มีต่อความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

การออกแบบนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา

การออกแบบนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา โดยได้นำแนวคิดจากท่าน ดร.วรนาท รักสกุลไทย มาใช้ในการจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) และการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด ซึ่งได้ออกแบบกรอบแนวคิดในการพัฒนา ดังนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. การจัดประสบการณ์แบบโครงการ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติตามความสนใจ และความสามารถของตนเอง โดยแบ่งเป็น ๓ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ เริ่มต้นโครงการ : คุณครูร่วมกันอภิปรายหัวข้อกับเด็กๆ ที่อยากเรียน กิจกรรมที่อยากทำ การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน คุณครูจะใช้คำถาม เพื่อกระตุ้นให้เด็กตอบคำถาม

ระยะที่ ๒ พัฒนาโครงการ : การจัดโอกาสให้เด็กได้สืบค้น ได้ทำงานภาคสนามและพูดคุยกับวิทยากรในเรื่องที่เด็กสนใจเรียนรู้ การเรียนรู้ภายในและภายนอกห้องเรียน เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการหาคำตอบ **ระยะที่ ๓ สรุปโครงการ** : เด็กและคุณครูร่วมกันจัดนิทรรศการ โดยให้เด็กแบ่งปันสิ่งที่เรียนรู้เกี่ยวกับหัวข้อ Project Approach ให้เด็กๆ ช่วยกันอภิปรายถึงหลักฐานที่สืบค้น เล่าเรื่องผ่านผลงานต่างๆ

๒. ความคิดริเริ่ม หมายถึง กระบวนการให้ผลการคิดจากเดิมไปสู่ความคิดที่แปลกใหม่ หรือเป็นความคิดที่เกิดจากการนำความคิดเดิมที่มีอยู่แล้ว มาต่อยอดกับความคิดใหม่และนำความคิดนั้นไปใช้อย่างมีความหมาย

๓. องค์ความรู้เดิม หมายถึง ความรู้พื้นฐานเกิดจากการเชื่อมโยงความรู้หรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียนที่มีติดตัว เคยรับรู้ สัมผัส และกระทำต่อเรื่องราวนั้นๆ

๔. องค์ความรู้ใหม่ หมายถึง เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการต่อยอดประสบการณ์เดิม จากการสืบค้น ภาคสนาม วิทยากรหรือจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ วีดีโอ อินเทอร์เน็ต

๕. การนำไปปรับใช้ หมายถึง การนำองค์ความรู้ที่ได้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือการนำมาประดิษฐ์สร้างสรรค์ผลงานและนำมาปรับใช้ให้มีประโยชน์ ให้มีคุณค่า

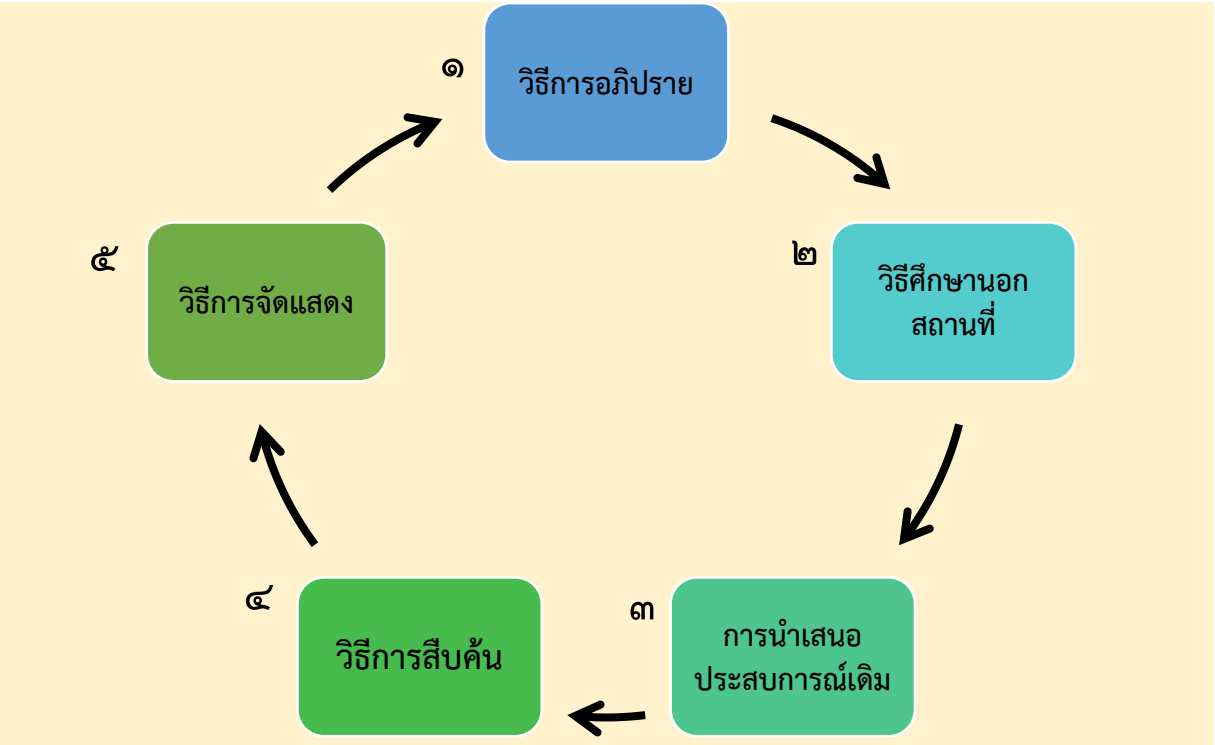
การดำเนินงานพัฒนาตามกิจกรรม

ระยะเวลา	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ผลที่เกิดขึ้น	หลักฐานอ้างอิง
	ขั้นร่วมวางแผน (Plan)		
๒ - ๖ พ.ย. ๒๕๖๓	วิเคราะห์สภาพปัญหาก่อนการพัฒนา	การพบสภาพปัญหาในห้องเรียน - ผลงานของเด็กอยู่ในลักษณะเดิมซ้ำกันทุกวัน - ผลงานที่เกิดจากการคัดลอกหรือลอกจากตัวแบบ	- รูปภาพ - แบบบันทึกการสังเกต เพิ่มเติมในเอกสารประกอบ (เล่มที่๑ หน้าที่ ๑ – ๓)
๙ - ๑๓ พ.ย. ๒๕๖๓	การประชุมดำเนินงานจัดการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย โดยผู้อำนวยการโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครูโรงเรียนบ้านนาคำน้อย๒	- การวางแผนกันแก้ปัญหาโดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ (Project Approach)	- การรายงานสรุปการประชุม เพิ่มเติมในเอกสารประกอบ (เล่มที่๑ หน้าที่ ๔)
	ขั้นร่วมปฏิบัติ (Do)		
๑๖ - ๒๕ พ.ย. ๒๕๖๓	สร้างแนวทาง หลักการ และดำเนินงาน		
	ระยะที่ ๑ เริ่มต้นโครงการ ๑. สร้าง สังเกตความสนใจของเด็ก ๒. คุณครูร่วมกันอภิปรายหัวข้อกับเด็กๆ ๓. ครูและเด็กกำหนดหัวเรื่องโครงการ ๔. การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	- เด็กให้ความสนใจในการเลือกเรื่องที่จะเรียน การอภิปรายหัวข้อ การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - เด็กเลือกหัวข้อการเรียน เรื่อง...แตงโม - การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเดิมเกี่ยวกับแตงโม	- รูปภาพ - แผ่นชาร์จการสอน เพิ่มเติมในเอกสารประกอบ (เล่มที่๑ หน้าที่๕)

ระยะเวลา	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ผลที่เกิดขึ้น	หลักฐานอ้างอิง
๒๖ พ.ย. - ๙ ธ.ค. ๒๕๖๓	**ระยะที่ ๒ พัฒนาโครงการ** ๑. การร่วมมือกันในการเรียนรู้ การสืบค้นตามแหล่งข้อมูลต่างๆ การสังเกต จดบันทึก การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างการสืบค้น ๒. ในระหว่างการทำกิจกรรมเด็กๆสามารถนำเสนอรายงานสิ่งที่ตนเองค้นพบ ในการทำกิจกรรมต่างๆเป็นระยะ การสนับสนุนให้เด็กใช้คำถาม และได้ค้นพบคำตอบหรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง ๓. การจัดโอกาสให้เด็กๆ ได้ทำงานภาคสนามและพูดคุยกับวิทยากรภายนอก นายทองมี สีจันดา (เจ้าของสวนแตงโม) มาให้ความรู้เพิ่มเติม	- เด็กๆอยากรู้เกี่ยวกับชนิดของแตงโม สายพันธุ์ของแตงโม ประเภทของแตงโม ประโยชน์ของแตงโม - เด็กๆอยากทำกิจกรรมเกี่ยวกับแตงโม โดยร่วมกันเสนอกิจกรรมที่อยากทำ ได้แก่ โมบายแตงโม แตงโมยักษ์ ปั้นแป้งโดว์แตงโม เปเปอร์มาเช่แตงโม หมวกแตงโม ปะติดรูปแตงโม น้ำแตงโมปั่น วุ้นแตงโม	- รูปภาพ - แบบบันทึกการสังเกต - แบบสังเกตความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ - แผ่นชาร์จการสอน เพิ่มเติมในเอกสารประกอบ (เล่มที่๑ หน้าที่ ๖)
๑๔ - ๑๘ ธ.ค. ๒๕๖๓	**ระยะที่ ๓ สรุปโครงการ** ๑. เด็กรวบรวมสรุป ๒. เด็กนำเสนอผลงานโครงการ การจัดนิทรรศการ	- เด็กและคุณครูร่วมกันจัดนิทรรศการ โดยแบ่งปันสิ่งที่เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ (Project Approach) เรื่อง...แตงโม	- รูปภาพ - แบบบันทึกการสังเกต - แผ่นชาร์จการสอน เพิ่มเติมในเอกสารประกอบ (เล่มที่๑ หน้าที่ ๗ – ๑๖)

ระยะเวลา	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ผลที่เกิดขึ้น	หลักฐานอ้างอิง
	ขั้นร่วมประเมิน (Check)		
๒๑ - ๒๔ ธ.ค. ๒๕๖๓	อภิปรายสรุปผลการดำเนินงาน ครูผู้สอนได้รายงานผลการดำเนินงานในที่ประชุม และนำเสนอผลของการจัดประสบการณ์แบบโครงการ ตามวัตถุประสงค์และความสำเร็จของการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน	- เด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ (Project Approach) มีการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ร้อยละ ๘๐ - ผลงานริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กมีความแปลกใหม่และมีองค์ประกอบราย ละเอียดของงานเพิ่มมากขึ้น - เด็กมีความกล้าคิด กล้าแสดง ออกในการลงมือทำกิจกรรม - เด็กมีการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จากการนำความรู้เดิมไปต่อยอดกับองค์ความรู้ใหม่และนำไปปรับใช้ได้	- การรายงานสรุปการประชุม - รูปภาพ - แบบบันทึกการสังเกต - แบบสังเกตความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพิ่มเติมในเอกสารประกอบ เล่มที่๑ หน้าที่ ๑๗
	ขั้นร่วมปรับปรุง (Act)		
๒๘ - ๓๐ ธ.ค. ๒๕๖๓	ขั้นปรับปรุง แก้ไข สะท้อนผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ	- การมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาที่ได้เข้ามามีบทบาทในการชื่นชมผลงานของนักเรียนอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนสะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ	- รูปภาพ เพิ่มเติมในเอกสารประกอบ เล่มที่๑ หน้าที่ ๑๗

การสอนแบบโครงการระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านนาคำน้อย๒ มีกิจกรรม ๕ วิธี

๑. วิธีการอภิปราย ครูสามารถแนะนำการเรียนรู้ให้เด็ก และให้เด็กได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกันกับเพื่อนเป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่

๒. วิธีการศึกษานอกสถานที่ เป็นกระบวนการที่สำคัญในการทำโครงการ ในระยะแรกครูอาจพาไปศึกษานอกห้องเรียน เรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบบริเวณโรงเรียน จะช่วยให้เด็กมีโอกาสได้พบปะกับบุคคลที่มีความรู้ ในหัวข้อเรื่องที่เด็กสนใจ โดยถือเป็นประสบการณ์เรียนรู้ขั้นแรกของการศึกษาค้นคว้า

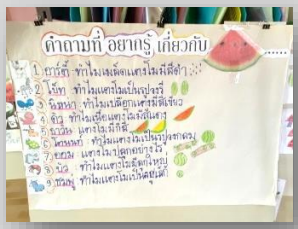
๓. วิธีการนำเสนอประสบการณ์เดิม เด็กได้ทบทวนประสบการณ์เดิม ในหัวข้อเรื่องที่สนใจ มีการแสดงความคิดเห็น อภิปรายประสบการณ์ที่เหมือนหรือต่างกันกับเพื่อนๆ ตลอดจนแสดงคำถามที่ต้องการสืบค้นในหัวเรื่องนั้นๆ ซึ่งเด็กสามารถเสนอประสบการณ์เดิม ให้เพื่อนได้รู้โดยการวาดภาพ การเขียน การใช้สัญลักษณ์ การเล่นบทบาทสมมุติ เป็นต้น

๔. วิธีการสืบค้น การสอนแบบโครงการ เปิดโอกาสให้ใช้แหล่งค้นคว้าข้อมูลที่หลากหลาย ตามหัวข้อเรื่องที่สนใจ โดยเด็กสามารถสอบถามจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง บุคคลในครอบครัว เพื่อน วิทยากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ในหัวข้อเรื่อง หรือสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุด

๕. วิธีการจัดแสดง สามารถทำในหลายรูปแบบ อาจจัดเป็นป้ายแสดงผลงานของเด็ก การแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ต่างๆ ที่ได้จากการสืบค้น

การดำเนินงานตามกิจกรรม

ระยะของโครงการ กระบวนการ	เริ่มต้นโครงการ ระยะที่ ๑	พัฒนาโครงการ ระยะที่ ๒	สรุปโครงการ ระยะที่ ๓
การอภิปรายกลุ่ม 	- การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เดิมและความรู้(ขณะปัจจุบัน) เกี่ยวกับหัวเรื่อง	- การเตรียมการสำหรับงาน ภาคสนามและการสัมภาษณ์ -การทบทวนประสบการณ์ จากงานภาคสนาม - การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ทุติยภูมิ	- การเตรียมการเพื่อการแลกเปลี่ยนเรื่องราวเกี่ยวกับ โครงการ - การทบทวนและประเมิน โครงการ
การทำงานภาคสนาม 	- เด็กๆ พูดคุยกับพ่อแม่ เกี่ยวกับประสบการณ์เดิม	- การออกไปนอกชั้นเรียน เพื่อสำรวจ (ภาคสนาม) - การสัมภาษณ์ผู้รู้ในสนาม หรือในห้องเรียน	การประเมินโครงการ - แบบบันทึกการสังเกต - การใช้คำถามปลายเปิด - การสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
การนำเสนอ 	- การวาดภาพ การเขียน การสร้าง การเล่นสมมุติ ฯลฯ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้	- การเขียนภาพโครงร่างหรือ การบันทึกจากงานภาคสนาม - นำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้ ได้แก่ โมบายแตงโม แตงโมยักษ์ ปั้นแป้งโดว์แตงโม เปเปอร์มาเช่แตงโม หมวกแตงโม ปะติดรูปแตงโม น้ำแตงโม ปั่น วุ้นแตงโม	- การกลั่นกรองและสรุปเรื่องราวที่ได้เรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น

ระยะของโครงการ กระบวนการ	เริ่มต้นโครงการ ระยะที่ ๑	พัฒนาโครงการ ระยะที่ ๒	สรุปโครงการ ระยะที่ ๓
การสืบค้น 	- การตั้งคำถามจากความรู้เดิม	- การตอบคำถามที่ตั้งไว้ในระยะแรก - การค้นคว้าจากภาคสนามหรือห้องสมุด - การตั้งคำถามเพิ่มเติม	- การตั้งคำถามใหม่ - การหาคำตอบใหม่
การจัดแสดง 	- การแลกเปลี่ยนสิ่งที่นำเสนอประสบการณ์เดิม เป็นรายบุคคล	- การแลกเปลี่ยนสิ่งที่นำเสนอจากประสบการณ์หรือความรู้ใหม่ - การบันทึกความก้าวหน้าของโครงการ	- การสรุปการเรียนรู้ตลอดทั้ง โครงการ - การจัดนิทรรศการ

๖) ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลที่เกิดตามจุดประสงค์	หลักฐาน/ข้อมูลประกอบ
๑. เด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ (Project Approach) เกิดการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ร้อยละ ๘๐ มีการสร้างสรรค์ผลงานที่มีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและผลงานของเด็กมีความแตกต่างกัน	- แบบสังเกตความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ - แบบบันทึกพฤติกรรม - ผลงานศิลปะ

ผลที่เกิดตามจุดประสงค์	หลักฐาน/ข้อมูลประกอบ
๒. เด็กสามารถสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง ที่เกิดจากการต่อยอดองค์ความรู้เดิมไปต่อยอดกับองค์ความรู้ใหม่แล้วนำไปสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้หลากหลาย	- ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะ จากการจัดประสบการณ์แบบโครงการ เรื่องแตงโม ได้แก่ หมวกแตงโม เปเปอร์มาเช่แตงโม ปั้นแป้งโดว์แตงโม โมบายแตงโม ปะติดภาพแตงโม แตงโมยักษ์

ผลสัมฤทธิ์ผลของงาน

๑. การจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) ส่งผลให้เด็กเกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างหลากหลาย

๒. เด็กสร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองได้ สามารถดัดแปลงองค์ความรู้เดิมไปต่อยอดกับองค์ความรู้ใหม่ได้

๓. เด็กสามารถให้รายละเอียดผลงานของตนเองที่น่าสนใจและริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานที่ค่อนข้างซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น

๔. เด็กมีความสามารถในการตัดสินใจลงมือในการทำกิจกรรม เด็กมีความกล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าที่จะคิดลงมือทำกิจกรรมในสิ่งที่แปลกใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ผู้อำนวยการและคณะครูในโรงเรียน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหา การพัฒนา กระบวนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ต่อผู้เรียน

๒. ผู้ปกครอง มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์แบบแบบโครงการ(Project Approach) และให้การสนับสนุน ร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของครูผู้สอน และจัดสื่อการเรียนรู้(แตงโมสายพันธุ์ต่างๆมาประกอบการเรียน) และนำกระดาษที่ไม่ใช้แล้ว นำมารีไซเคิลเป็นผลงานศิลปะสร้างสรรค์

๓. การได้รับความร่วมมือแหล่งเรียนรู้ภาคสนามจากวิทยากรภายนอก ชุมชน ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

๔. การออกแบบและการสร้างเครื่องมือการสังเกตความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตรวจสอบ ผ่านการกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญ

๕. การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ทางวิชาชีพPLC เกี่ยวกับปัญหา การดำเนินงาน ความสำเร็จและอุปสรรคในการจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) ที่มีต่อริเริ่มความคิดสร้างสรรค์ต่อเพื่อนครูในโรงเรียนบ้านนาคำน้อย๒

๖. การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ทางวิชาชีพPLC ในการจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) ที่มีต่อริเริ่มความคิดสร้างสรรค์ต่อเพื่อนครูปฐมวัย ผ่านระบบZOOM

๗) ปัจจัยความสำเร็จ

โดยใช้หลักการ 4M 1E ของศาสตราจารย์คาโอรุ อิชิกาว่า แห่งมหาวิทยาลัยโตเกียว

๔M ๑E	ปัจจัยความสำเร็จ
๑M-Man (คน)	๑. การประชุมดำเนินงานวางแผนจัดการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย โดยผู้อำนวยการโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครู ๒. การนิเทศของผู้บริหาร การให้ข้อมูลแก่คุณครูในด้านการจัดประสบการณ์ เพื่อคุณครูจะได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง ช่วยให้คุณครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการจัดประสบการณ์แก่คุณครู ๒. ด้านการได้รับการส่งเสริมจากเพื่อนร่วมงานเป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำในการออกแบบการจัดประสบการณ์ ๓. การได้รับการสนับสนุนจากวิทยากรภายนอกในการเรียนรู้ภาคสนาม โดย นายทองมี สีจันดา(เจ้าของสวนแตงโม)เป็นผู้ให้ความรู้แก่นักเรียน ๔. การได้รับการสนับสนุนสื่อการเรียนรู้จริง(แตงโม) สายพันธุ์ต่างๆ จากชุมชนบ้านนาคำน้อย
๒M-Machine (การขับเคลื่อน)	๑. สถานศึกษามีแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประสบการณ์อย่างหลากหลาย ๒. การได้รับอำนวยความสะดวกจากชุมชนบ้านนาคำน้อยในการเรียนรู้ภาคสนาม
๓M-Material (บริการ)	๑. สื่อการเรียนรู้ภายนอก ได้แก่ การลงภาคสนาม(สวนแตงโม) สอบถามจากวิทยากรภายนอก โดย นายทองมี สีจันดา ๒. สื่อการเรียนรู้ภายใน ได้แก่ สื่อของจริง นิทาน วีดีโอ ภาพ
๔M-Method (กระบวนการ)	๑. จากการดำเนินงานตามการจัดประสบการณ์ตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นของสถานศึกษา ซึ่งครูและนักเรียน บุคลากรทุกฝ่ายให้ความร่วมมืออย่างครบถ้วน ๒. ด้านกระบวนการจัดประสบการณ์ได้พัฒนาวิธีการจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการให้ครูมีเทคนิคออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถวัดประเมินผลตามสภาพจริง ๓. การจัดทำแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม ที่เกี่ยวกับการจัดตั้งฐานการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่เดิมให้มีความทันสมัย เหมาะสมแก่การเรียนรู้
๑E Environment (สิ่งแวดล้อม)	๑. การมีพื้นที่และอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมที่หลากหลาย ๒. การลงภาคสนาม(สวนแตงโม) ๓. จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้มีชีวิต อบอุ่น และผ่อนคลาย ๔. สิ่งแวดล้อมต่อการเรียนรู้สะดวก สะอาด ปลอดภัยและเป็นระเบียบ

๘) บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

๑. กระบวนการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ทางวิชาชีพPLC ในการจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) ที่มีต่อริเริ่มความคิดสร้างสรรค์ต่อคณะคุณครูโรงเรียนบ้านนาคำน้อย๒ และเพื่อนครูปฐมวัย

๒. การได้รับความร่วมมือสื่อการเรียนรู้จากผู้ปกครอง และแหล่งเรียนรู้ภาคสนามจากวิทยากรภายนอก ชุมชน ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

๓. การได้รับการนิเทศให้จากผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ มีบทบาทสำคัญในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนความคิดเห็นในการจัดประสบการณ์ในเชิงบวก สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ครูผู้สอนปฐมวัยเป็นแบบอย่างในการพัฒนาที่เป็นผลมาจากการนิเทศ

๔. เด็กได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) เรื่องแตงโม สามารถคิดสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างหลากหลาย ได้แก่ หมวกแตงโม โมบายแตงโม ปั้นแป้งโดว์แตงโม แตงโมยักษ์ ปะติดภาพแตงโม เปเปอร์มาเช่แตงโม

๕. เด็กๆนำผลงานของตนเองไปจัดนิทรรศการ การนำเสนอผลงานของตนเองผ่านโรงเรียนในเครือข่าย ผู้ปกครองและนักเรียนระดับชั้นอื่นๆ

๕. การส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสที่จะนำความคิดของเด็กและให้โอกาสเด็กที่จะเรียนรู้ตามความคิดและวิธีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานไปประยุกต์ใช้

๑. การจัดประสบการณ์แบบโครงการในหัวข้อเรื่องที่เด็ก ได้นำเสนอที่จะเรียน ครูควรคำนึงถึงประสบการณ์เดิมของเด็ก เป็นรายบุคคล เพราะประสบการณ์การเดิมของเด็ก ในเรื่องที่จะเรียนนั้นไม่เท่ากัน ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเด็กที่มีประสบการณ์เดิมในเรื่องนั้น มากกว่าย่อมมีแนวคิดในการออกแบบงานศิลปะได้ดีกว่า

๒. ในการเลือกหัวข้อเรื่อง จะมีเด็กแสดงความคิดเห็นในหัวข้อเรื่องที่หลากหลาย หากหัวข้อเรื่องที่เด็กเสนอไม่ได้ถูกนำมาจัดในการจัดประสบการณ์แบบโครงการ ครูควรหาสื่อทดแทน เช่น นิทาน วีดีโอ ภาพ อื่นๆ ให้เด็กเรียนรู้เพิ่มเติม

๓. ครูควรนำสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือ ภาพ วีดีโอ การออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียน การเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ เพื่อให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในแต่ละเรื่องที่จะเรียนในโครงการนั้นๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กสามารถนำความรู้นั้นไปต่อยอดยังผลงานศิลปะของตนเองได้

๔. ในการจัดกิจกรรม ครูควรกระตุ้นให้เด็กได้แสดงความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองและให้เด็กได้มีบทบาทในการทำกิจกรรมมากขึ้น

การเพิ่มเติมให้ประสบผลสำเร็จมากขึ้น

๑. การศึกษาการจัดประสบการณ์แบบโครงการ เพื่อส่งเสริมความคิดด้านอื่นๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น การคิดคล่องแคล่ว การคิดยืดหยุ่น การคิดละเอียดลออ

๒. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์ในรูปแบบอื่นๆ ที่ส่งเสริมเด็กปฐมวัย เช่น การจัดประสบการณ์แบบเรกจิโอ การจัดประสบการณ์แบบไฮสโคป เป็นต้น

๙) การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

โรงเรียนบ้านนาคำน้อย๒ ได้พัฒนาการการจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) และได้สร้างเครือข่ายทางการศึกษา โดยมีการให้ความรู้กับคณะที่มาศึกษาดูงานและเผยแพร่ผลงานการจัดประสบการณ์ให้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ดังนี้

การเผยแพร่

๑. การจัดทำจดหมายข่าวและเผยแพร่ผลงานการจัดประสบการณ์แบบโครงการ (Project Approach) ที่มีต่อความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แก่เครือข่ายทางการศึกษา

๒. การจัดทำแผนพับเชิญชวนเข้าร่วมในการจัดนิทรรศการประสบการณ์แบบโครงการ (Project Approach) ที่มีต่อความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๓. การสแกน QR -Code ในการรับข้อมูลข่าวสาร

๔. การเผยแพร่ผลงานการจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) สำหรับโรงเรียนในเครือข่าย คือ โรงเรียนบ้านคำป่าหลาย โรงเรียนบ้านหนองแอก โรงเรียนบ้านนาเสือหลายหนองยอ โรงเรียนบ้านนาสองห้อง โรงเรียนบ้านดอนม่วย โรงเรียนชุมชนบางทรายใหญ่

๕. ประชาสัมพันธ์ เพจโรงเรียนบ้านนาคำน้อย๒

๖. ประชาสัมพันธ์ ในเว็บไซต์ สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

๗. ประชาสัมพันธ์ เพจห้องเรียนครูพลอย โรงเรียนบ้านนาคำน้อย๒

๘. การเผยแพร่ผ่านช่องทาง YOU TUBE โดยค้นหา ห้องเรียนครูพลอย โรงเรียนบ้านนาคำน้อย๒

การได้รับการยอมรับ

๑. การเข้ามาศึกษาดูงานการจัดประสบการณ์แบบโครงการ(Project Approach) ของโรงเรียนบ้านดอนป่าแคน อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

๒. การนำเสนอสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practices) ระดับจังหวัดกับศึกษาธิการจังหวัด

๓. การนำเสนอสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practices) ระดับภาค ๑๑

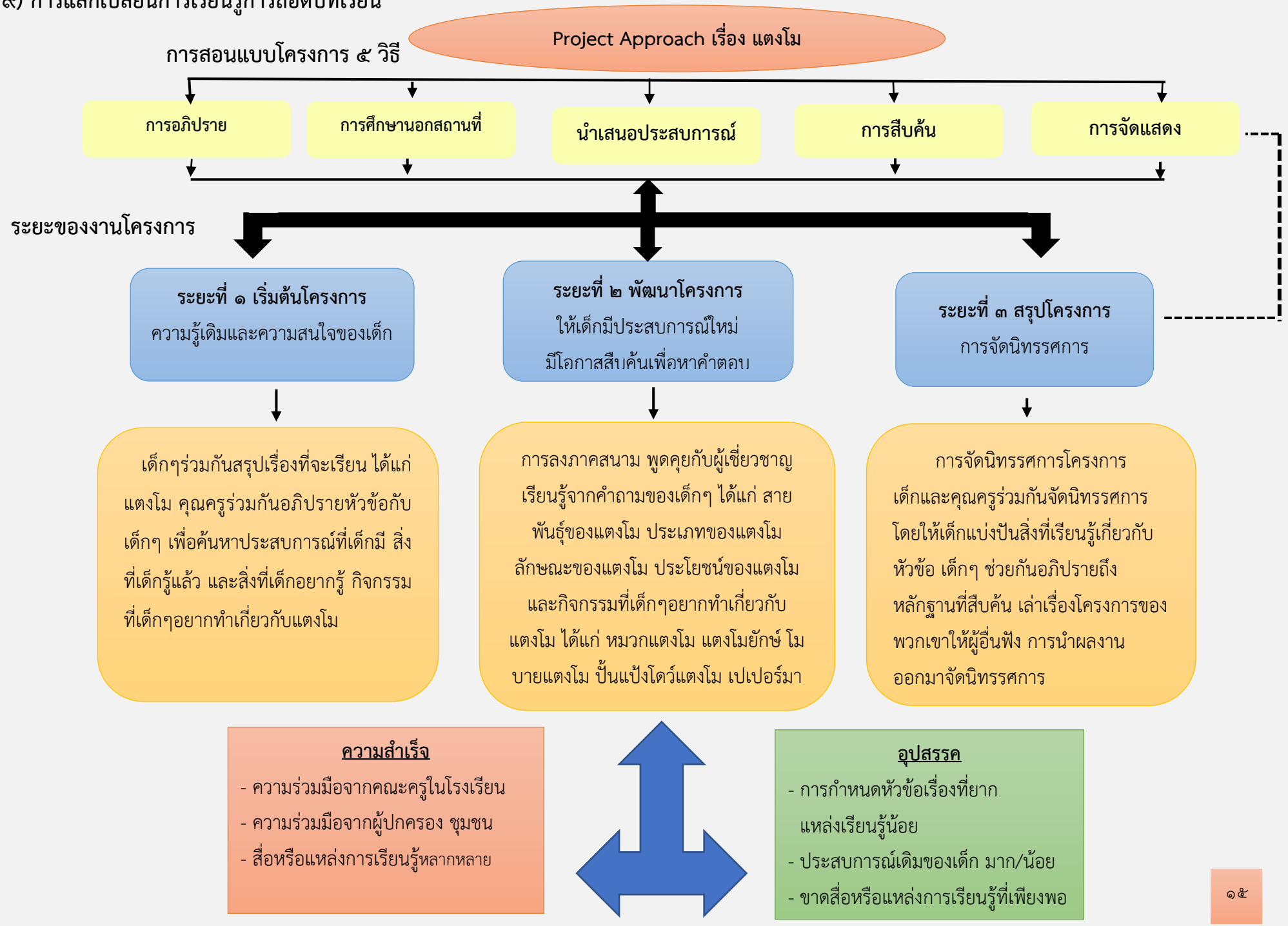
รางวัลที่ได้รับ

๑. รางวัล “หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม” (One School One Innovation: OSOI) ประจำปี ๒๕๖๔ ได้รับรางวัล “รางวัลเหรียญเงิน”

๒. รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARDS ครั้งที่ ๑๐ ประจำปี ๒๕๖๔ ได้รับรางวัล “เหรียญทอง”

(เพิ่มเติมในเอกสารประกอบ เล่มที่๑ หน้า ๒๘ - ๓๐)

๙) การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้การถอดบทเรียน

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๐). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ถวัลย์ มาศจรัศ; และ มณีเรืองขำ. (๒๕๔๙). **แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน Project .** กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.

ทิศนา แขมมณีและคณะ. (๒๕๓๖). **หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภเนตร ธรรมบวร. (๒๕๔๔). **การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พาสนา จุลรัตน์. (๒๕๕๖). **ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)**. เอกสารประกอบการสอนวิชา P๖๐๖ คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.

วรนาท รักสุกลไทย; และคณะ. (๒๕๔๔). **การเรียนรู้แนวใหม่ PROJECT APPROACH.** กรุงเทพฯ: เฟริสท์พริ้นติ้ง.

วัฒนา มัคคสมัน. (๒๕๓๙). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามหลักการสอนแบบโครงการเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยอนุบาล.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารี พันธ์มณี. (๒๕๔0). **ความคิดสร้างสรรค์.** กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

_____. (๒๕๕๖). **ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้.** กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน